23.4.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi (HE 48/2021 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä, joka liittyy biopolttoaineiden käytön edistämiseen liikenteessä. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää valiokuntaa asiantuntija-lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi lait biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain, biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain, biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain ja Energiavirastosta annetun lain muuttamisesta. Esityksen keskeisenä tarkoituksena on panna täytäntöön uudelleenlaaditun uusiutuvan energian käytön edistämisestä annetun EU:n direktiivin (jäljempänä *REDII-direktiivi*) liikenteen uusiutuvan energian edistämistä koskeva sääntely.

Esityksessä ehdotetaan, että lailla biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (jäljempänä *jakeluvelvoitelaki*) muuttamisesta säädettäisiin kansallisen jakeluvelvoitteen soveltamisalan laajentamisesta biokaasuun ja muuta kuin biologiasta alkuperää oleviin uusiutuviin nestemäisiin ja kaasumaisiin liikenteen polttoaineisiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin mahdollisuus vapaaehtoisesti hakeutua jakeluvelvoitteen alaisuuteen, vaikka jakelija jäisi jakeluvelvoitetta koskevan soveltamisalarajan ulkopuolelle. Ehdotetulla lailla saatettaisiin voimaan myös REDII-direktiivin mukaiset tietyistä raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuusrajoitukset.

Biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annettuun lakiin lisättäisiin REDII-direktiivin mukaisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähennyskriteerit muuta kuin biologista alkuperää oleville uusiutuville nestemäisille ja kaasumaisille liikenteen polttoaineille.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden, eli ns. sähköpolttoaineiden sisällyttämistä jakeluvelvoite-lakiin. Jakeluvelvoitteen laajentaminen edellä mainittuihin polttoaineisiin edistää niiden tuotannon lisäämistä sekä saatavuuden parantamista, mikä

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 16, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

on liikenteen sähköistymisen ohella keskeinen edellytys fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumiselle.

Esityksen mukaan biokaasun sisällyttäminen jakeluvelvoitteeseen edellyttää biokaasun verollepanoa. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että biokaasulle asetettava vero on valtiontukisääntelyn näkökulmasta ymmärrettävää, mutta pitää tärkeänä, että biokaasun käyttöä sekä biokaasun hinnan kilpailukykyä bensiinin ja dieselin hintoihin verrattuna edistetään jatkossakin verotuksen osalta sekä muilla keinoin.

Esityksessä ei ehdoteta muutoksia jakeluvelvoitelain 5 §:ssä asetettuihin velvoitetasoihin. Liikenne- ja viestintäministeriö on Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmistelutyön yhteydessä katsonut, että jakeluvelvoitetta laajennettaessa koskemaan uusia polttoaineita, tulisi myös jakeluvelvoitteen tasoa nostaa. Kuten esityksen ympäristövaikutusten arviointia koskevassa osiossa on todettu, jakeluvelvoitteen laajentaminen biokaasuun ja sähköpolttoaineisiin ei todennäköisesti vaikuta merkittävästi liikenteen hiilidioksidipäästöihin. Sähköpolttoaineet korvaisivat mahdollisesti pidemmällä aikavälillä biopolttoaineita. Biokaasun jakelu jakeluvelvoitteen ylittävältä osuudelta puolestaa käytännössä vähentäisi nestemäisten biopolttoaineiden käyttöä biopolttoaineiden kokonaismäärän ollessa vakio.

Esityksen mukaan jakeluvelvoitteen tason nostoa tullaan arvioimaan uudelleen, mikäli parhaillaan valtioneuvostossa työ- ja elinkeinoministeriön johdolla valmisteltavan uuden ilmasto- ja energiastrategian tai ympäristöministeriön johdolla valmisteltavan keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman valmistelutyössä nousee esiin tarpeita korottaa uusiutuvien polttoaineiden määrää liikenteessä. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvin tärkeänä, että biopolttoaineiden jakeluvelvoitteen velvoitetason korottamista selvitetään, jotta biokaasulla ja sähköpolttoaineilla jatkossakin korvattaisiin liikenteen fossiilisia polttoaineita eikä jakeluvelvoitteeseen nykyisin sisältyviä biopolttoaineita.

Esityksessä arvioidaan, että sähköpolttoaineiden laajamittaisempi tuotanto voisi käynnistyä vasta tämän vuosikymmenen loppupuolella ja käyttö kaupallistua vuoden 2030 jälkeen niiden hintatason tippuessa kilpailukykyiseksi vastaavien biopolttoaineiden ja biokaasun kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että arvio on oikeansuuntainen, mutta korostaa kuitenkin sähköpolttoaineiden mahdollisuuksia tulevaisuudessa sekä liiketoimintamahdollisuuksien että liikenteen päästövähennysten näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.

Sabina Lindström
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Maria Hyvönen
Erityisasiantuntija

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi